

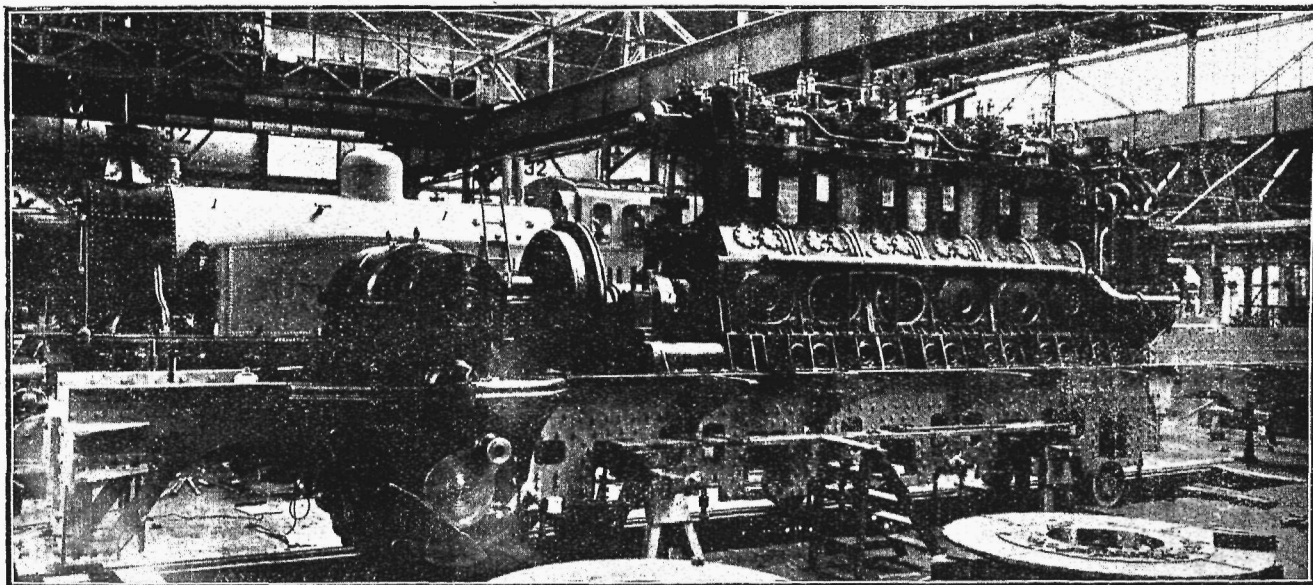
NOWINY TECHNICZNE

Dodatek do Przeglądu Technicznego

ROK I.

WARSZAWA, 25 maja 1927 r.

№ 21

Rys 1. Lokomotywa napędzana silnikiem spalinowym na stanowisku próbnym (do tekstu na str. 42).

PRAWA ZARZĄDZANIA PRZEMYSŁOWEGO.

Nauka o zarządzaniu przemysłem¹⁾, jako dość młoda gałąź wiedzy, nie posiada dotychczas jasno sformułowanych praw, na podobieństwo chemii lub fizyki. Tem niemniej prawa te — równie stare jak praca — istnieją, brak jedynie jasnego, ogólnie przyjętego ich ujęcia.

Próbie ujęcia zasad zarządzania przemysłowego w niezmiennie kanony, przeprowadził L. P. Alford, wiceprezes Management Engineering Corporation²⁾.

Autor zaznacza na wstępie, że jeszcze przed powstaniem przemysłu istniała organizacja pracy. Trzy najdawniejsze, przyjęte ogólnie zasady przed wiekami, to: podział pracy, kierownictwo i wynagrodzenie, jako zachęta do pracy. Te i inne zasady, które przybywały w miarę rozwoju społecznego, są niezmiennie, powszechnie przyjęte i stosowane oraz bezwzględnie konieczne do powodzenia i przeto słusznie zasady te trzeba nazywać prawami.

Autor podaje ogółem 43 takie prawa, pod 25 nagłówkami:

Prawa specjalizacji.

Prawa specjalizacji są następujące:

1. Prawo podziału pracy, jako prawo specjalizacji czynności:

¹⁾ Zwanem naukową organizacją pracy.

²⁾ Mechanical Engg. t. 49, (1927) Nr. 4.

Podział pracy dokonany w taki sposób, aby pracownik miał do czynienia tylko z jednym lub niewielką ilością ręcznych lub umysłowych działań (operacji), polepsza jakość i ilość produkcji.

2. Prawo podziału pracy, jako prawo specjalizacji pracownika:

Przeznaczenie każdemu z pracowników jednej lub niewielkiej ilości czynności, do których szczególnie on się nadaje, polepsza jakość i ilość produkcji.

Wniosek: Prawo kierownictwa funkcjonalnego, albo specjalizacja kierownictwa:

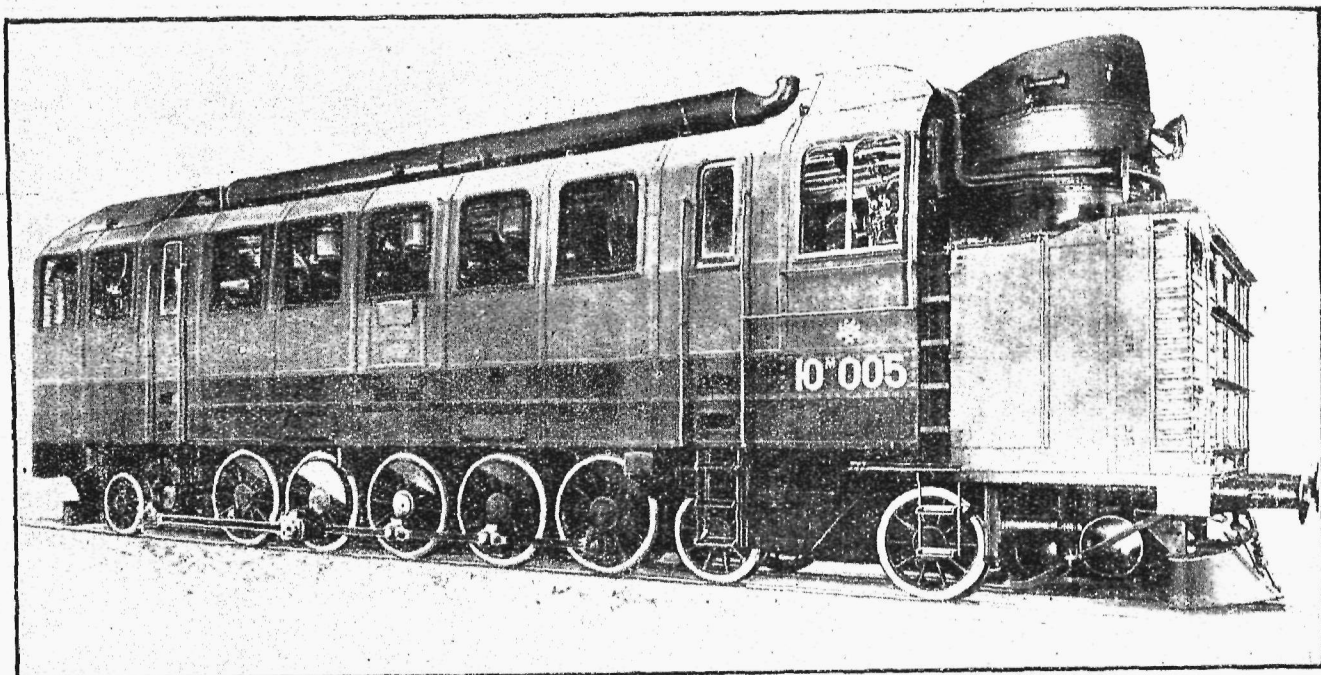
Przez funkcjonalizację obowiązków kierownictwa osiąga się najwyższą sprawność zarządzania.

3. Prawo utrwalania biegłości, albo prawo specjalizacji narzędzi i maszyn:

Uwaga i biegłość, niezbędne przy użyciu narzędzia lub posługiwaniu się maszyną, pozostają w stosunku odwrotnym do umiejętności wniesionej do sporządzenia tegoż narzędzia lub maszyny.

4. Prawo uproszczenia, albo prawo specjalizacji produkcji:

Ześrodkowanie produkcji na pojedynczy produkt, lub na nie-

Rys. 2. Widok lokomotywy spalinowej zbudowanej w Niemczech dla kolei rosyjskich.

wielką ilość typów i wielkości jednego produktu, wpływa na polepszenie się jakości produktu i zmniejszenie się jego kosztu.

Pierwsze trzy prawa specjalizacji były zwykle obejmowane wspólnym mianem *prawa podziału pracy*, tem niemniej różnią się one zasadniczo między sobą. Specjalizacja robót znana jest od wieków, ale rozwój maszyn datuje się dopiero od lat 150, właściwy zaś dobór pracowników, stosownie do rodzaju pracy, jest już zdobyczą obecnego wieku.

3-cie prawo specjalizacji opiera się na koncepcji, że biegłość, pomysłowość i inteligencja — przechodzą od ludzi do mechanizmów i są w nich utrwalane, dzięki czemu narzędzia i maszyny mogą wykonywać pracę produkcyjną.

4-te prawo specjalizacji — prawo uproszczenia produkcji — jest nadzwyczaj szeroko stosowane w Ameryce.

Prawo normalizacji.

Ujednostajnienie typów, wielkości i charakterystycznych cech wyrobu zmniejsza koszt jego wytwarzania.

Wniosek. Fabrykacja na zasadzie wymienności zmniejsza koszty wytwarzania i daje produkt, który — przy innych własnościach takich samych — posiada maximum zdatności.

Prawo odpowiedzialności i autorytetu.

Prawo to można wyrazić w sposób następujący: Odpowiedzialność za wykonanie pracy musi być połączona z prawem nadzoru i kierowania środkami do jej wykonania.

Według Gantta, powodzenie organizacji zależy w największej mierze od tego prawa. System zarządzania przez niego polecany został oparty na tem prawie; człowiek może przyjąć odpowiedzialność za wykonane roboty tylko w tym wypadku, jeżeli nietylko wie, jak ją wykonać, ale również może jej nauczyć innego człowieka.

Prawo kierownictwa.

Mądre kierownictwo ma większe

znaczenie, niż szeroka organizacja lub doskonałość urządzeń.

W kwestjach wojskowych prawo to zostało uznane oddawna i jeden z historyków Napoleona wygłosił je w tych słowach: Mądre dowództwo jest ważniejsze, niż przewaga liczebna wojska, a dobra strategja — lepsza, niż najdoskonalsze uzbrojenie.

Ten fakt, sprawdzony przez historję wojen, ma swój odpowiednik w przemyśle. Warsztaty i biura są odzwierciedleniem kierownika. Jego postępowanie i sposób zarządzania są czynnikiem decydującym w powodzeniu lub upadku przedsiębiorstwa.

Stosowanie tego prawa usuwa autokratyczne metody zarządzania z popędzaniem i forsowaniem roboty na rzecz metod demokratycznych nauczania i szkolenia.

Prawo wyjątków.

Wydajność kierownika znacznie się zwiększa przez ześrodkowanie jego uwagi wyłącznie na te kwestje, które są odstępstwami od ustalonego sposobu lub planu postępowania.

Wykresy, mające szerokie zastosowanie w przemyśle, są cenne właśnie jako środki do szybkiego i wyraźnego zwracania uwagi kierownictwa na zdarzenia wyjątkowe.

(D. c. n.)

DRUGA LOKOMOTYWA SPALINOWA W ROSJI.

W początku ub. m. przybyła do Moskwy lokomotywa z silnikiem spalinowym, typu 2-5-1, zbudowana przez fabrykę niemiecką na zamówienie rządu sowieckiego. Od pierwszej takiej lokomotywy, druga różni się przekładnią (magnetyczno-zębata, zamiast elektrycznej), moc jej wynosi 1000—1200 KM, siła pociągowa — o 13% większa niż parowozu typu E, szybkość 50 — 55 km/h.

Lokomotywa była przywieziona do Rygi, gdzie dokonano prób na linii kolejowej podmiejskiej, które dały wyniki zupełnie zadawalniające. Po próbach, lokomotywę dołączono do pociągu, który został przez nią dowieziony do Moskwy (1000 km) bez zatrzymywania się lokomotywy w jakiegokolwiek parowozowni po drodze.

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSK. w WARSZAWIE.

KONTO P. K. O. 128.

POSIEDZENIE TECHNICZNE.

W piątek dnia 27 b. m. o godz. 8ej, wiecz. odbędzie się posiedzenie techniczne, na którym inż. Zygmunt Słomiński wygłosi odczyt p. t.: „Regulacja Wielkiej Warszawy”. Odczyt ilustrowany będzie przezroczami.

KOMUNIKATY KOŁ I WYDZIAŁÓW.

Koło inżynierów Moskiewskiej Wyższej Szkoły Technicznej zawiadamia swych członków, że ostatnie zebranie Koła przed wakacjami odbędzie się 7 czerwca w sali Nr. 3.

DZIAŁ INFORMACYJNY.

Z bliższych informacji o poniżej podanych posadach korzystać mogą członkowie stowarzyszeń, zgrupowanych w Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych, zwracając się o szczegóły do Kancelarii Stowarzyszenia Techników (Czackiego 3/5), a nie do Administracji „Przeglądu Technicznego”

Uprasza się Szanownych Korespondentów o nadsyłanie znaczków pocztowych na odpowiedź.

POSADY WAKUJĄCE:

- 106—Wydział Powiatowy w Puławach ogłasza konkurs na stanowisko **Dyrektora Szkoły Rzemiosł Budowlanych** w Kazimierzu n/W., z terminem objęcia stanowiska od 20.VI r. b. Konieczny warunek: przeprowadzenie reorganizacji Szkoły na zasadach dostosowania jej programu do potrzeb przemysłu wiejskiego, ze specjalnym uwzględnieniem w jej prowadzeniu roli społeczno-wychowawczej Szkoły.
- 108—**Mechanika**, mającego samodzielnie prowadzić motor systemu Diesla poszukuje garbarnia w Warszawie.
- 110—**Inżyniera**, dzielnego fachowca, w charakterze kierownika działu technicznego poszukuje dobrze prosperujące przedsiębiorstwo handlowe, z wyrobioną pierwszorzędną klientelą.
- 112—**2-ch inżynierów i 4-ch techników** do zajęć warsztatowych potrzeba. Warunki pracy akordowej, ewentualnie posada stała i tantjemy.
- 114—Stanowisko **miejskiego inżyniera budowniczego**, który jednocześnie będzie kierownikiem wydziału budownictwa — wakuje w Magistracie miasta prowincjonalnego. Kandydat posiadać winien wybitną prak-

tykę prowadzenia robót budowlanych i umiejętność kierowania innymi robotami miejskimi, wchodzącymi w zakres techniki.

116 — **Technik - sztygar** potrzebny do prowadzenia kamieniołomów granitowych.

POSZUKUJĄ PRACY:

- 43—**Technik-mechanik**, lat 30 z praktyką warsztatową, konstrukcyjną i budowlaną. Wysłuchane kursy Naukowej Organizacji Pracy w Warszawie z nadzoru technicznego i systemu plac robotniczych.
- 45—**Inżynier-technolog** z inicjatywą poszukuje posady. — Znajomość instalacji cieplnych i parostatków. Jednastoletnia różnorodna praktyka.
- 47—**Wawelberczyk** z 12-letnią praktyką na samodzielnych stanowiskach, ostatnio kierownik robót budowlanych, poszukuje posady w przemyśle budowlanym.
- 49—**Inżynier-technolog** z praktyką konstruktorską, warsztatową i montażową, obeznany praktycznie z nowoczesnymi metodami produkcji i kalkulacji poszukuje zajęcia w godzinach wieczornych w branży metalowej lub drzewnej.

FIRMA EGZYSTUJE OD R. 1900.

ROBOTY ZIEMNE.

DROGI BITE.

ULICE MIEJSKIE.

DROGI ŻELAZNE.

A. PRZYBYLSKI, BIURO TECHNICZNE

Marszałkowska 22

Warszawa

Tel.: 55-15 i 68-30

163

Przedpłatę kwartalną 10 zł,
przyjmuje Administracja i Poczta Kasa Oszczędności
na konto № 515.
Przedpłata zagranicą 48 zł. rocznie.
Cena zeszytu pojedynczego 1 zł.
(Ceny zeszytów specjalnych są ustalane każdorazowo)
Za zmianę adresu (znaczkami poczt.) . . . 1 zł.

Ceny ogłoszeń
Jednorazowych:
Za jedną stronę zł. 200.—
„ pół strony „ 110.—
„ ćwierć strony „ 60.—
„ jedną ósmą „ 30.—
W „Nowinach Technicznych“ o 50% drożej.
W zesz. specjaln. ceny ogł. są podwyższone
o 50—100 proc.

Przy zamówieniu wielokrotnych ogłoszeń,
bez zmiany tekstu, udziela się nast. zniżek:
za 6-krotne ogł. 10%
„ 13 „ „ 20 „
„ 26 „ „ 25 „
„ 52 „ „ 30 „
Dopłaty: za 1 str. okładki 100%; za zamó-
wione miejsce na innych stronach 20%.
Dla poszukujących pracy 20% ustępstwa.

Biuro Redakcji i Administracji: Warszawa, ul. Czackiego Nr. 3 (Gmach Stowarzyszenia Techników). Telefonu Nr. 57-04.
Redakcja otwarta we wtorki, czwartki i piątki od godz. 7 do 8 i pół wieczorem. Administracja otwarta codziennie od godz. 10 do 2 po poł. i od 6 do 8 wieczorem
Wejście do Redakcji i do działu prenumerat Administracji, przez sieć główną budynku; wejście do działu ogłoszeń — z bramy № 3.

Inżynier - mechanik

z wieloletnią praktyką w przemyśle mechanicznym i metalurgicznym na stanowiskach kierowniczych, doświadczony administrator i organizator poszukuje zajęcia w kierunku techniczno-administracyjnym lub handlowym, pierwszorzędne atestacje i referencje, włada językami.

Oferty do Przeglądu Technicznego pod S.S.
228

Wakuja stanowiska kierownicze

(dyrektorskie i Kierowników warsztatów) w szeregu szkół rzemieślniczo-przemysłowych.

O stanowiska te ubiegać się mogą inżynierowie mechanicy, posiadający zakończone akademickie studia zawodowe oraz (obowiązkowy warunek) kilkoletnią praktykę warsztatową w zakładach przemysłowych.

Zgłoszenia, poparte życiorysem z podaniem dwóch wiarogodnych osób, na których referencje kandydat się powołuje, nadsyłać należy do Departamentu Szkolnictwa Zawodowego Ministerstwa W. R. i O. P. (Hoża 88).
233

TOWARZYSTWO

Starachowickich Zakładów Górniczych Sp. Akc.
poszukuje **POWAŻNYCH INŻYNIERÓW-KONSTRUKTORÓW MASZYN.**

Oferty z życiorysem i odpisami świadectw uprasza się nadesłać do Biura Rady Zarządzającej Towarzystwa, Warszawa, ulica Warecka 15. 464n

PATENTY na wynalazki, wzory i znaki towarowe wyjednywa i zabezpiecza rzecznik patentowy inż. I. MYSZCZYŃSKI w kraju i zagranicą. Warszawa, Hoża 50. Tel. 259-10.

WIELKIE PRZEDSIĘBIORSTWO HUTNICZE NA POLSKIM GÓRNYM ŚLĄSKU

poszukuje samodzielnie pracujących

KONSTRUKTORÓW MASZYNOWYCH

z doświadczeniami w dziedzinie budowy wagonów normalno i wąskotorowych, części okuć wagonowych, podnośników, elewatorów, konstrukcji narzędzi i przyrządów do robót kowalskich w wykrojach, na maszynach do kucia i prasach (siekiery, oskardy, kopaczki), przyrządów do obróbki masowej — ze znajomością fabrykacji narzędzi i techniki hartowania.

Warunki: kilkuletnia odnośna praktyka, przynależność państwowa polska, oraz znajomość języka polskiego i niemieckiego w słowie i piśmie.

Wyczerpujące oferty z odpisami świadectw, podaniem stosunków osobistych i terminu objęcia posady, należy skierować do Administracji „Przeglądu Technicznego“ pod Nr. 232.

232

INŻYNIER

obeznany z budową maszyn i narzędzi rolniczych, dobry i energiczny fachowiec, potrzebny do kierowania większą fabryką.

Oferty szczegółowe z curriculum vitae należy składać do Administracji „Przeglądu Technicznego“ pod „Inżynier“ 269.

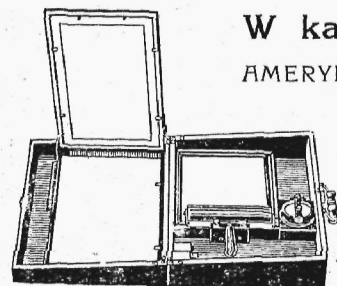
269n

PRĄDNICĘ

A. E. G. 3-faz. 120 V, 200 A, 2 regulatory do niej; Tablicę rozdzielczą kompletną. Pas skórzany 13 m × 28 cm.

Sprzedamy.

Zakłady Graficzne B. WIERZBICKI i S-ka
WARSZAWA, CHMIELNA 61. TELEFONY Nr. 46-73 i 246-93.
267n

W każdym biurze POWINNA SIĘ ZNAJDOWAĆ NAJLEPSZA AMERYKAŃSKA MASZYNA DO PISANIA

„UNDERWOOD“

ARYTMOMETR „ORIGINAL-ODHNER“

I ANGIELSKI POWIELACZ „ELLAMS“ a

Jen. Repr. G. GERLACH—WARSZAWA—Ossolińskich 4.

123n

Dla kierownictwa technicznego kamieniołomów granitowych potrzebny jest

TECHNIK SZTYGAR z długoletnią praktyką w kamieniołomach
Oferty listownie z podaniem szczegółów dotychczasowej pracy i wykształcenia zawodowego nadsyłać: Kowel, ul. J. Poniatowskiego 8, firma M. Fajnsztejn.
223n

Inżynier dróg i mostów

poszukuje wieczorowego zajęcia.

Oferty pod „Inżynier S“ do Administracji Przeglądu Technicznego.
268n

BIURO HANDLOWO-
TECHNICZNE

„IZOLIT“

Warszawa, Wilcza 57. Tel. 231-87.

Adres telegr.: „TELZET“.

Generalna Reprezentacja na Rzeczpospolitą Polską
„Węgierskiej Fabryki Wyrobów Gumowych“
w BUDAPESZCIE.

Polecamy ze składu i na zamówienie:

EBONIT w płytach, sztabach (profilowych i okrągłych) i rurkach, preszpan, miki, taśmę izolacyjną, bakelit i inne artykuły izolacyjne,

IZOLIT w płytach do aparatów radiowych: biały oraz w deseniach naturalnego marmuru i granitu

Płyta uszczelniająca **„TAURIL“**

Płótno gumowane, prześcieradła z czystej gumy, płaszcze i fartuchy lekarskie, rękawice lekarskie, pęcherze football'owe, surowy kauczuk.—Na żądanie wysyłamy wzory i cenniki.

265n

Inżynier lub technik młody

ze znajomością niemieckiego do poważnej firmy w Warszawie na stałą posadę poszukiwany.

Oferty szczegółowe z podaniem warunków pod „Budowa maszyn i warsztaty elektrotechniczne“

Oferty: Przegląd Techniczny, Czackiego 3

257n

Młody inżynier akwizytor

obznajmiony z działem obrabiarzek i narzędzi poszukiwany.

Znajomość języków konieczna. Oferty do Przegl. Techn. dla J.P. 263n

263n

Publiczny przetarg ofertowy

ogłasza Okręgowa Dyrekcja Robót Publicznych m. st. Warszawy na dostawę dachówki i gąsiorów dla Zamku Królewskiego, według wymaganych modeli:

125 000 sztuk dachówki holenderki bez falców i 2 000 sztuk gąsiorów, lub 125 000 sztuk dachówki rzymskiej i j. w. 2 000 sztuk gąsiorów. Warunki wykonania i dostawy, wzór umowy, warunki przetargowe oraz przepisy o oddawaniu państwowych dostaw w zakresie działania Min. Robót Publicznych — można przeglądać w biurze Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych m. st. Warszawy (Referat Kosztorysowo-Rachunkowy) w godzinach 9—12, przy ul. Kredytowej Nr. 9, I-sze piętro.

Ceny deklaracyjne na otrzymanych w biurze Dyrekcji egzemplarzach ślepego kosztorysu z dowodem złożenia wadium w wysokości 5% sumy ofertowej, w myśl warunków przetargowych, w kopercie opatrzonej pięcioma lakowemi pieczęciami i napisem: „Przetarg na dostawę dachówki i gąsiorów dla Zamku Królewskiego“ należy złożyć najpóźniej do godz. 12-ej dnia 1 czerwca r. b. w biurze Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych m. st. Warszawy, ul. Kredytowa 9, I piętro, pokój Nr. 10, poczem nastąpi otwarcie ofert.

254n

KSIEGARNIA TECHNICZNA

„PRZEGLĄDU TECHNICZNEGO“

Warszawa

Tel. 1-47.

ul. Czackiego 3.

P. K. O. 515.

posiada na składzie

wszystkie ważniejsze wydawnictwa polskie

z zakresu techniki, nauk przyrodniczych, matematycznych i ekonomicznych oraz

najnowsze wydawnictwa zagraniczne,

jakie się ukazują w największych firmach wydawniczych Francji, Niemiec i Anglii.

Skład główny wydawnictw Polskiego Komitetu Normalizacyjnego

Polskiego Komitetu Elektrotechnicznego,

i licznych innych wydawców.

STOWARZYSZENIA TECHNICZNE.

Zjazd Inżynierów przemysłu naftowego.

W czerwcu r. b. odbędzie się I-szy Zjazd inżynierów przemysłu naftowego, którego program ogólny podajemy w rubryce wiadomości bieżących.

Konferencja Włókiennicza S. I. M. P.

Jak już donosiliśmy w naszym piśmie, pracownicy techniczni przemysłu włókienniczego w Łodzi postanowili utworzyć własną organizację techniczną, pod postacią Sekcji Włókienniczej S. I. M. P., która zresztą miałaby objąć i inne ośrodki przemysłu włókienniczego w Polsce.

W miarę postępowania prac organizacyjnych, wyłonił się projekt zwołania Konferencji Włókienniczej w Łodzi na jesieni r. b. Zebranie, jakie w tej sprawie zorganizował przysły Zarząd Sekcji (patrz „Nowiny Techn.” zesz. 15 z r. b., str. 8), a na które przybył z Warszawy Prezes S. I. M. P., prof. H. Mierzejewski, wysunęło kilka ważnych tematów obrad przygotowywanego Zjazdu, a m. in. kwestję utworzenia studjum włókienniczego o poziomie akademickim w Łodzi.

Ponieważ sprawą tą zainteresował się bardzo Wydz. Szkół technicznych M. W. R. i O. P., dla którego wcześniej-
sze jej rozważenie byłoby pożądaną, przeto powstaje projekt zwołania Konferencji specjalnej w tej sprawie w Łodzi w połowie przyszłego miesiąca.

Konferencja warsztatowo-kolejowa S. I. M. P. w Poznaniu.

Poniżej zamieszczaamy wrażenia jednego z uczestników Konferencji S. I. M. P., którego zdanie, jako świadka bezstronnego Zjazdu, jest ciekawsze, niż sprawozdanie organizatorów. Ponieważ autor nie podał nazwisk prelegentów, przypominamy, iż zostały one ogłoszone w Nr. 17 „Nowin Techn.” z r. b., w programie Konferencji.

W czasie od 7 — 9 maja w Poznaniu, w okresie targów polnańskich, odbył się zjazd inżynierów, zwołany przez Stowarzyszenie Inżynierów Mechaników Polskich, w celu przedyskutowania spraw, dotyczących się specjalnie budowy taboru kolejowego w prywatnych wytwórniach i jego naprawy w warsztatach głównych kolejowych.

Zjazd miał za zadanie zobrazowanie tego, co dotychczas u nas zrobiono w tej dziedzinie, przedstawienie projektów i zamierzeń na przyszłość, i zapowiadał się bardzo interesująco, jako pierwsza próba skoordynowania poglądów trzech grup:

a) inżynierów trzech naszych wytwórni parowozów, którzy przedstawili w wielu kwestiach najnowsze postępy i wnosili w referaty i dyskusje tak cenny pierwiastek kalkulacji;

b) inżynierów naprawni kolejowych, którzy w dziedzinie ulepszeń może nieraz idą dalej, ale zato zazwyczaj nie liczą się wcale z kalkulacją i kosztami własnymi;

c) wreszcie profesorów politechnik: warszawskiej i lwowskiej, którzy oświetlali kwestję z punktu widzenia naukowego.

Pierwsza grupa inżynierów wypowiedziała się na tematy następujące:

1) zagadnienie pasowań w budownictwie taboru kolejowego; przy okazji dyskusja zboczyła w dziedzinę normalizacji, dając tem dowód, jak ta sprawa jest paląca;

2) roboty frezarskie przy naprawie taboru kolejowego;

3) sposoby skrócenia czasu postoju kotłów parowych w naprawie;

4) koszty spawania elektrycznego;

5) charakterystyka wydajności i dokładności obrabiarerek;

6) kalkulacja kosztów własnych.

Inżynierowie naprawni kolejowych wygłosili następujące referaty:

1. program zastosowania zasad naukowej organizacji pracy do warsztatów głównych kolejowych i dotychczasowa działalność w tym kierunku;

2. projekt organizacji narzędziarni w naprawniach kolejowych;

3. organizacja robót kotlarskich w warsztatach kolejowych w Poznaniu według najnowszych metod;

4. wyrób części zapasowych taboru kolejowego przez przemysł krajowy.

Profesorowie naszych politechnik oświetlili następujące tematy:

1. typy naprawni taboru kolejowego i zagadnienie transportu w nich;

2. normalizacja taboru kolejowego;

3. skrawanie metali.

Odczyty były ilustrowane tabelami, wykresami, obrazami świetlnymi, wreszcie obrazami ruchomymi. Szczegół-

nie ciekawe były obrazy ruchome, przedstawiające przebieg skrawania różnych metali w znacznym powiększeniu. Widz, który wyrobił sobie pojęcie o zachowaniu się materiału podczas skrawania jedynie z tych wrażeń, jakie odniósł z pomocą oka nieuzbrojonego, mógł być zdumiony, obserwując te zjawiska w bardzo silnem powiększeniu.

Zjazd odbył się pod hasłem naukowej organizacji pracy, jednakże, jako pierwszy w obranej dziedzinie, sam trochę szwankował na organizacji.

Prelekcje wygłaszane były w trzech terminach: w sobotę po południu, w niedzielę rano i w niedzielę po południu. Otóż za każdym razem obierano nowego przewodniczącego; musiało się to niekorzystnie odbić na jednolitości i ciągłości prowadzenia obrad i oczywiście miało ten skutek, że zjazd właściwie nie powziął żadnych uchwał, jako wyniku swej pracy, a przeciw w dziedzinie, która była przedmiotem obrad, wiele można było wypowiedzieć.

Dalej organizatorzy zjazdu powzięli może chwalebna zasadę: prelekcje mają trwać nie dłużej jak 20 — 30 minut, przemówienia nie dłużej od 10 minut. Ale ta zasada prawdopodobnie zbyt późno została zakomunikowana prelegentom i to odbiło się niekorzystnie na wewnętrznej budowie niektórych odczytów.

Prelekcja o naprawniach kolejowych zawierała całe bogactwo treści, ale treść ta była zupełnie nieusystematyzowana i pozbawiona wyraźnych wytycznych i konkluzji.

W odczycie o normalizacji właściwie nic nie było powiedziane o tem, co dotychczas u nas zrobiono na polu normalizacji typów taboru kolejowego, w dziedzinie normalizacji przepisów przy powierzaniu budowy jednego i tego samego typu różnym wytwórniom, i wreszcie w tak kapitalnej sprawie normalizacji poszczególnych części i wymiarów istniejących typów parowozów. Minęło już lat 8 istnienia polskiego kolejnictwa, i, jeżeli w omawianej dziedzinie nic jeszcze nie zrobiono, to wypadło przyznać się do tego i postawić odwieczne dezyderaty.

Wreszcie zjazd zajął się tylko parowozami i obrabiarzami, używanymi do ich budowy i naprawy, pominał zaś sprawę wagonów, nic o nich nie wspominając.

Pomimo tych braków, które może były nieuniknione wobec pierwszorzyn poczyniń, zjazd był bardzo interesujący, i miejmy nadzieję, że takie zjazdy będą w przyszłości się powtarzały systematycznie i regularnie.

Inż. Wł. Witowski.

WIADOMOSCI BIEŻĄCE

PRZEMYSŁ NAFTOWY

Naftowa technika wiertnicza.

Niezmiernie doniosłem zagadnieniem w przemyśle naftowym jest kwestja doboru odpowiedniego systemu wiertniczego, nadającego się do wierceń na polskich terenach naftowych, różnych zupełnie pod względem stratygraficznym i petrograficznym od terenów w innych państwach. Stosowany od dziesiątków już lat system udarowy „polsko-kanadyjski” nie daje zadowalniających wyników. Wiercenie trwa — przy znacznej głębokości, w jakiej u nas występują pokłady ropy — kilka lat, co wobec olbrzymich kosztów wiercenia, nie daje przedsiębiorcy żadnego dochodu, a często nawet nie można mówić o opłacalności. Poszczególne firmy próbują zatem innych systemów, jak „rotary” oraz najmłodszego — „polsko-pensylwańskiego” (linowo-żerdziowego). Na razie jednak, wobec znikomej ilości wierceń temi systemami, nie można orzec, który z nich najlepiej się nadaje w naszych warunkach, tembardziej że istnieje jeszcze cały szereg różnorodnych pomysłów i konstrukcyj, które również nie wyszły jeszcze z fazy prób. Stowarzyszenie Polskich Inżynierów Przemysłu Naftowego zajęło się gorliwie tem tak ważnym zagadnieniem i obecnie organizuje zjazd naftowy we Lwowie w czerwcu r. b., do którego programu wchodzi referaty, mające dać w zasadzie odpowiedź na następujące pytania:

1) Gdzie wiercić? wyniki dotychczasowych i program nowych wierceń, jakoteż przegląd najnowszych metod geofizycznych).

2) Jak wiercić? (jakie wybrać systemy wiertnicze do płytkich i głębokich wierceń?).

3) Jak eksploatować, (zastosowanie nowych tłoków, pomp, smoczków, środków pobudzających tonpedowanie, wygrzewanie, płókanie otworu).

Referaty będą ogłoszone drukiem.

LOTNICTWO.

450 km lotem szybowym.

(ATE). W dn. 3 b. m. w Rossiten, podczas ogólnoniemieckich zawodów szybowców, nauczyciel pruski Schultz utrzymywał się na szybowcu przez siebie skonstruowanym 14 godzin i 7 min, przelatując drogę 450 km. Największą wysokość, na jakiej latał Schultz, była 380 m.